

Návrh

na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Predkladá sa návrh na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákonom č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o územnom plánovaní“) a zákonom č. 201/2022 Z. z. o výstavbe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výstavbe“) došlo k schváleniu reformy stavebnej legislatívy s tým, že bola vytvorená legisvakačná lehota na prípravu nadväzujúcich právnych predpisov a organizačno-technických predpokladov pre jej uvedenie do života. Schválené nadobudnutie účinnosti zákona o výstavbe a nadväzujúcich právnych predpisov je od 1. apríla 2024.

K tomuto termínu malo dôjsť k prenosu pôsobnosti všeobecných stavebných úradov prvého stupňa z obcí na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad“). Súčasne malo prísť k prevzatíu pôsobnosti špeciálnych stavebných úradov v oblasti dopravy ako aj pôsobnosti okresných úradov v sídle kraja v oblasti územného plánovania, vyvlastňovania a stavebného poriadku Úradom. Zároveň schválené zákony predpokladali vytvorenie informačného systému územného plánovania a výstavby. V oblasti povolovacích procesov sa od 1. apríla 2024 mali aplikovať nové postupy územného plánovania a nové povoloacie procesy a inštitúty v oblasti výstavby novo definovanými vecne príslušnými orgánmi. Právna úprava počítala aj s vydaním celého radu vykonávacích právnych predpisov, ktoré podstatným spôsobom dotvárajú právny režim nových procesov v oblasti územného plánovania a výstavby.

Vzhľadom na súčasný stav nepripravenosti podmienok na aplikáciu zákona o výstavbe po stránke technickej, organizačnej a legislatívnej je naliehavá potreba oddialiť nadchádzajúcu účinnosť novej právnej úpravy v oblasti výstavby a vykonať úpravy ďalších nadväzujúcich právnych predpisov o jeden rok, t. j. do 01. apríla 2025.

Hlavnými nedostatkami sú:

- nepripravenosť integrácie povolovacích procesov stavieb, ktoré podliehajú procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie,
- časový sklz pri príprave vykonávacích právnych predpisov,
- nutnosť opravy väd a chýbajúcich častí právnej úpravy nadväzujúcej na zákon o výstavbe,
- časový sklz prípravy formulárov a digitalizácie konaní vo výstavbe a technického vybavenia,
- nedostatočné personálne obsadenie Úradu vyškolenými odbornými zamestnancami pre realizáciu preberaného rozsahu povolovacích konaní.

S cieľom eliminovať popísané negatívne dopady bol spracovaný vládny návrh zákona, ktorým sa ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona súčasne obsahuje ustanovenia, ktoré smerujú k skráteniu doby prípravy stavieb, najmä doby administratívneho posudzovania vo fáze povoľovania stavieb v prechodnom období.

Aktuálna nepripravenosť podmienok na aplikáciu zákona o výstavbe by po nadobudnutí jeho účinnosti znemožnila realizovať povoľovacie procesy stavieb vyžadujúcich posúdenie vplyvov na životné prostredie (ktoré sa malo podľa novej úpravy realizovať integrovaným konaním), čo sú takmer všetky významnejšie verejné ale aj súkromné investície. Predstavovala by tiež priame ohrozenie pripravenosti na čerpanie investícií z fondov EÚ, najmä z Plánu obnovy a odolnosti a vážnym spôsobom by zasiahla aj do možnosti povoľovať stavby bežných stavebníkov. Zastavenie procesu prípravy stavieb by spôsobila investorom vážne ekonomické škody a sekundárne by znamenala aj výrazný pokles stavebných zákaziek, a tým aj zníženie výkonnosti už aj tak zákazkami nedostatočne saturovaného stavebného trhu, vrátane negatívneho dopadu na výnosovú časť verejných rozpočtov.

Absencia právnej úpravy v oblasti správnych poplatkov v súvislosti so zákonom o výstavbe by mala za následok výpadok príjmov štátneho rozpočtu, keďže za tieto úkony by nebolo možné vyberať žiadne správne poplatky.

Vzhľadom na uvedené konštatujeme, že navrhované skrátené legislatívne konanie je odôvodnené prítomnosťou mimoriadnych okolností, pri ktorých štátu hrozia značné hospodárske škody.

Na základe uvedených skutočností je potrebné podľa § 89 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky navrhnúť Národnej rade Slovenskej republiky, aby sa uzniesla na skrátenom legislatívnom konaní o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.